

จุดเปลี่ยนประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้กับภาวะโลกร้อน

ศาลโลกกับการพิจารณาคดีที่ยิ่งใหญ่ที่สุด

ศาลโลกเปิดการพิจารณาคดีด้านสภาพภูมิอากาศที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์
สะท้อนจุดเปลี่ยนสำคัญของการสร้างกรอบความรับผิดชอบทางกฎหมาย
ในการจัดการวิกฤตโลกร้อน

จุดเปลี่ยนประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้กับภาวะโลกร้อน ศาลโลกกับการพิจารณาคดีที่ยิ่งใหญ่ที่สุด

การพิจารณาคดีด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice - ICJ) เมื่อเดือนธันวาคม 2024 ถือเป็นหมุดหมายสำคัญในประวัติศาสตร์การต่อสู้กับวิกฤตโลกร้อน ไม่เพียงเป็นคดีที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ของศาลโลกเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงความพยายามในการสร้างกรอบความรับผิดชอบทางกฎหมายที่ชัดเจนในการจัดการกับปัญหาสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะในประเด็นของการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการให้ความช่วยเหลือประเทศที่ได้รับผลกระทบ

จุดเริ่มต้นของคดีประวัติศาสตร์นี้มาจากความพยายามของประเทศวานูอาตูและประเทศหมู่เกาะเล็ก ๆ ในมหาสมุทรแปซิฟิกที่กำลังเผชิญภัยคุกคามจากระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น โดยมีแรงขับเคลื่อนสำคัญจากกลุ่มนักศึกษาหมู่เกาะแปซิฟิกที่ต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสะท้อนให้เห็นพลังของคนรุ่นใหม่ในการผลักดันประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม แสดงให้เห็นถึงความกังวลร่วมกันของนานาประเทศต่อวิกฤตสภาพภูมิอากาศที่กำลังทวีความรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบที่มีต่อประเทศกำลังพัฒนาและประเทศหมู่เกาะขนาดเล็กที่มีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

"การที่ประเทศที่ปล่อยมลพิษสูงเพียงไม่กี่ประเทศ
ล้มเหลวในการปฏิบัติตามพันธกรณีของตน
ถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายระหว่างประเทศ"
เนื่องจากพวกเขาได้บั่นทอนชีวิต "มาสู่ขอบเหวแห่งความหายนะ"
- Arnold Kiel Loughman

"การที่ประเทศที่ปล่อยมลพิษสูงเพียงไม่กี่ประเทศล้มเหลวในการปฏิบัติตามพันธกรณีของตน ถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายระหว่างประเทศ" เนื่องจากพวกเขาได้นำมนุษยชาติ "มาสู่ขอบเหวแห่งความหายนะ" – Arnold Kiel Loughman

ความรับผิดชอบของรัฐ : ประเด็นทางกฎหมายที่สำคัญในการปกป้องสภาพภูมิอากาศ

ประการแรก พันธกรณีของรัฐภายใต้

กฎหมายระหว่างประเทศ ในการปกป้องระบบสภาพภูมิอากาศจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อคนรุ่นปัจจุบันและอนาคต รวมถึงขอบเขตความรับผิดชอบในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศที่กำหนดไว้

ประการที่สอง ผลทางกฎหมายต่อรัฐที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะผลกระทบที่มีต่อประเทศหมู่เกาะขนาดเล็กที่กำลังพัฒนา ซึ่งรวมถึงความรับผิดชอบในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นกับประชาชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ความขัดแย้งและจุดยืนที่แตกต่าง

ความแตกต่างของจุดยืนประเทศต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายในการสร้างความร่วมมือระดับโลกเนื่องจากมีบริบท ข้อจำกัด และความต้องการที่แตกต่างกัน การหาจุดสมดุลระหว่างความต้องการที่แตกต่างกันจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพและเป็นธรรมสำหรับทุกฝ่าย

กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา การเรียกร้องความเป็นธรรม

1. **บราซิล** เป็นตัวแทนของประเทศกำลังพัฒนาที่เน้นย้ำหลักการ "ความรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกัน" โดยชี้ให้เห็นความท้าทายในการพัฒนาประเทศควบคู่ไปกับการรับมือผลกระทบจากสภาพภูมิอากาศ
2. **จีน** แม้จะเป็นผู้ปล่อยก๊าซเรือนกระจกขนาดใหญ่ แต่ก็ยังคงยืนยันสถานะประเทศกำลังพัฒนา โดยเสนอให้ยึดกรอบข้อตกลงปารีสและเรียกร้องระยะเวลาปรับตัวที่มากกว่าสำหรับประเทศกำลังพัฒนา
3. **ประเทศหมู่เกาะขนาดเล็ก** มีข้อเรียกร้องเฉพาะในการรักษาสีทิวทางทะเลและสถานะความเป็นรัฐ แม้จะเผชิญภัยคุกคามจากการสูญเสียดินแดนเนื่องจากระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น

กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว การระมัดระวังพันธผูกพัน

1. **สหรัฐอเมริกา** แสดงท่าทีระมัดระวังและปฏิเสธการตีความที่จะนำไปสู่ข้อผูกพันทางกฎหมายจากข้อตกลงระหว่างประเทศ
2. **สหภาพยุโรป** เน้นแนวทางการสร้างความร่วมมือแบบไม่เผชิญหน้า แต่ไม่สนับสนุนการพัฒนาโลกใบนี้ที่เข้มงวด

(Image Generator By CANVA)

"เรากำลังจมน้ำ" เสียงร้องที่สะท้อนถึงความจำเป็นเร่งด่วนของปัญหาที่ประเทศหมู่เกาะขนาดเล็กกำลังเผชิญ โดยเฉพาะหลังจากความผิดหวังจากข้อตกลง COP29 ที่กำหนดให้มีเงินช่วยเหลือด้านสภาพภูมิอากาศเพียง 300 พันล้านดอลลาร์ต่อปีภายในปี 2035 ซึ่งแทบจะไม่เพียงพอต่อความเสียหายที่พวกเขาต้องแบกรับ

คาดการณ์ผลกระทบเชิงระบบที่จะเกิดขึ้น

การพิจารณาที่ดีที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไม่ได้เป็นเพียงกระบวนการทางกฎหมายเท่านั้น แต่ยังสร้างแรงกระตุ้นในเชิงระบบ ทั้งในด้านกฎหมาย นโยบาย และสังคม ซึ่งกลายเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในการเผชิญหน้าในการแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศ

1. **ผลทางกฎหมาย** เกิดการสร้างบรรทัดฐานใหม่สำหรับการพิจารณาคดีด้านสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งกำหนดกรอบความรับผิดชอบของรัฐที่ชัดเจนขึ้น ซึ่งจะเป็นฐานสำคัญในการเรียกร้องค่าชดเชยความเสียหาย
2. **ผลทางการทูตและนโยบาย** ส่งผลต่อทิศทางการเจรจาระหว่างประเทศเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ โดยจะเกิดแรงกดดันให้แต่ละประเทศต้องเพิ่มเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก และนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรที่เป็นธรรมมากขึ้น
3. **ผลต่อประชาสังคม** ช่วยเสริมพลังให้กับภาคเคลื่อนไหวด้านสภาพภูมิอากาศ สร้างความตระหนักในวงกว้างถึงความเร่งด่วนของปัญหา และเพิ่มแรงกดดันต่อทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจให้ต้องดำเนินการอย่างจริงจังมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อขับเคลื่อน การแก้ไขปัญหาสภาพภูมิอากาศ

การแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากนานาประเทศ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ทั้งการพัฒนากลไกบังคับใช้ ที่มีการกำกับดูแลชัดเจน พร้อมทั้งระบบการตรวจสอบและการรายงานที่โปร่งใส กำหนดมาตรการลงโทษที่มีประสิทธิภาพสำหรับกรณีที่มีการละเมิดข้อตกลง การสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนา โดยเพิ่มกองทุนสนับสนุนเพื่อช่วยให้ประเทศเหล่านี้สามารถปรับตัวรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ควบคู่ไปกับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ตลอดจนการปรับปรุงความร่วมมือระหว่างประเทศ ที่มีการพัฒนากลไกการแก้ไขข้อพิพาทที่มีประสิทธิภาพ สร้างระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลและองค์ความรู้ระหว่างประเทศ และส่งเสริมความร่วมมือในระดับภูมิภาคให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

คดีนี้อาจเป็นจุดเริ่มต้นของยุคใหม่ในการต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยนำกฎหมายมาเป็นเครื่องมือในการสร้างการเปลี่ยนแปลง แต่ความสำเร็จจะขึ้นอยู่กับเจตจำนงทางการเมืองและความร่วมมือของประชาคมระหว่างประเทศในการนำข้อเสนอของศาลไปปฏิบัติอย่างจริงจัง การพิจารณาคดีนี้จึงไม่เพียงเป็นการต่อสู้ทางกฎหมาย แต่ยังเป็นการทดสอบความมุ่งมั่นของมนุษยชาติในการปกป้องโลกสำหรับคนรุ่นต่อไป **ถึงแม้คำตัดสินของศาลโลกจะเป็นเพียงคำแนะนำที่ไม่มีผลบังคับทางกฎหมาย แต่ก็เป็นก้าวสำคัญที่จะช่วยวางรากฐานให้กับการพัฒนากฎหมายระหว่างประเทศในอนาคต โดยเฉพาะการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**

กองยุทธศาสตร์และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ความสอดคล้องกับเป้าหมาย SDGs

SDG13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น

SDG14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน

SDG16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุม

SDG17 เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก

เอกสารอ้างอิง

The Guardian. (2023). *'Beginning of a new era': Pacific islanders hail UN vote on climate justice*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/world/2023/mar/30/un-vote-on-climate-justice-pacific-island-change-crisis-united-nations-vanuatu>

United Nations. (2024). *Landmark climate change hearings represent largest ever case before UN world court*. Retrieved from <https://news.un.org/en/story/2024/12/1157671>

United Nations. (2024). *UN World Court concludes landmark hearings on States' responsibility for climate change*. Retrieved from <https://news.un.org/en/story/2024/12/1158476>